מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להבין מהו סיפור חברתי ולמה הוא עוזר
- לזהות את שלבי הבניה של סיפור חברתי אישי
- להכיר דוגמאות של מצבים יומיומיים מתוך הספרייה
- לתרגל קריאה נכונה ורגועה של סיפור חברתי

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – פרק 1 • מהו סיפור חברתי – היכרות עם הסיפור החברתי

- 1. א – סיפור קצר ורגוע שמתאר מצב מסוים
- 2. א – מה קורה, מה אחרים מרגישים ומה אפשר לנסות
- 3. א – גוף ראשון, בזמן הווה

חלק ב' – פרק 1 • מהו סיפור חברתי – נכון או לא נכון

- 1. נכון – הסיפור מסביר מה קורה ומרגיע את הקורא/ת, ולא רק נותן מידע יבש
- 2. לא נכון – הסיפור לא מלמד חוקים, הוא מסביר ומרגיע
- 3. נכון – כך הסיפור מרגיש אמיתי ומדויק עבור הקורא/ת

חלק ג' – פרק 1 • מהו סיפור חברתי – השלמות והתאמות

- 1. מבט
- 2. חוקים

חלק ד' – פרק 1 • מהו סיפור חברתי – התאמת מושגים

- 1 – ב (מה קורה, איפה ומתי)
- 2 – ד (מה הדמות ואחרים מרגישים וחושבים)
- 3 – א (הרבה תיאור ומעט "מה אפשר לנסות")
- 4 – ג (להסביר ולהרגיע, לא ללמד חוקים)

חלק ה' – פרק 2 • בונים סיפור צעד אחר צעד – שלבי הבנייה

- 1. ג – 5
- 2. ב – מצב אחד שקורה לקורא/ת
- 3. א – לשון פנייה: זכר, נקבה או ניטרלי
- 4. ב – ניקוד, אורך המשפטים ומספר העמודים

חלק ו' – פרק 2 • בונים סיפור צעד אחר צעד – התאמה בין שלב לפעולה

- 1 – ב (בוחרים מצב אחד בלבד, למשל התור למזנון)
- 2 – ג (קובעים כינוי, גיל ולשון פנייה)
- 3 – ד (קובעים ניקוד, אורך משפטים ומספר עמודים)
- 4 – ה (בוחרים צבע עור, שיער, משקפיים וכיסוי ראש)
- 5 – א (מקשיבים להקראה, בודקים איזון ומדפיסים חוברת)

חלק ז' – פרק 2 • בונים סיפור צעד אחר צעד – חושבים וכותבים

- 1. כדי שהסיפור יהיה ממוקד וברור, ויעזור בדיוק במצב הקשה
- 2. מתאימים את המילים לקורא/ת: הוא/היא, או ניסוח ניטרלי בלי לציין מגדר
- 3. לדוגמה: בוחרים לדמות שיער מתולתל ומשקפיים כחולים
- 4. קודם בוחרים מצב, אחר כך מתאימים לקורא/ת, אחר כך בונים דמות, ולבסוף מדפיסים חוברת

חלק ח' – פרק 3 • מצבים משגרת בית הספר והבית – נכון או לא נכון

- 1. נכון – הסיפור מתאר בדיוק מצב כזה, כדי לעזור בהמתנה בתור.
- 2. לא נכון – כדאי לקרוא אותו בערב, ולחזור עליו שוב בבוקר.
- 3. לא נכון – כדאי לקרוא אותו כמה ימים לפני הטיול ולהראות תמונות של המקום.
- 4. נכון – ההזכרה בבוקר עוזרת לילד/ה להיות מוכן/ה לשינוי.
- 5. נכון – כך נבנה סיפור חברתי - על מצב אחד מדויק, לא על הרבה דברים יחד.

חלק ט' – פרק 3 • מצבים משגרת בית הספר והבית – התאמת סיפור למצב

- 1 – ב (קושי לחכות בתור במזנון או בברזייה)
- 2 – ג (בוקר בבית שמרגיש מבלבל או לחוץ)
- 3 – ד (יציאה לטיול שנתי מבית הספר)
- 4 – א (מישהו אחר מגיע במקום המורה הקבוע)

חלק י׳ – פרק 3 • מצבים משגרת בית הספר והבית – כותבים ומציעים

1. תשובה לדוגמה: אני יכול/ה לספור עד עשר בזמן שאני מחכה/ת בתור.
2. כדי שהילד/ה יזכור/תזכור את סדר הפעולות מראש, וגם יקבל/תקבל תזכורת ממש לפני הבוקר.
3. לדוגמה: להראות לילד/ה תמונות של מקום הטיול ולעבור יחד על סדר היום.
4. כדי להכין את הילד/ה מראש לשינוי, וגם להזכיר לו/ה ברגע שהשינוי קורה, כדי שלא יופתע/תופתע.

חלק י״א – פרק 4 • חברים, רגשות ובריאות – הכרה עם הסיפורים

1. א – רוצים לשחק בהפסקה ולא יודעים איך להצטרף
2. א – לפני משחק בכיתה או בבית
3. א – משפט קבוע לסוף המשחק
4. א – ביקור במרפאה אצל הרופא
5. א – תרגול משפטים במשחקי תפקידים בכיתה

חלק י״ב – פרק 4 • חברים, רגשות ובריאות – השלמת משפטים

1. הפסקה
2. קבוע
3. תספורת
4. רגועים

חלק י״ג – פרק 4 • חברים, רגשות ובריאות – חושבים וכותבים

1. תשובה חופשית, לדוגמה: 'אפשר לשחק איתכם?'
2. תשובה חופשית, לדוגמה: 'זה בסדר להפסיד, אפשר לנסות שוב.'
3. כדי להכיר מראש את מה שיקרה ולהרגיש פחות לחץ וחשש.
4. תשובה חופשית, למשל: להזמין אותם לשחק ולהסביר את החוקים בסבלנות.

חלק י״ד – פרק 5 • שינויים, חגים ובטיחות – מה זוכרים מהסיפורים

1. ב – הצליל של האזעקה מבהיל אותם
2. ב – מישהו אחר שמגיע במקום המורה הרגיל/ה
3. א – ביום רגיל ורגוע

חלק ט״ו – פרק 5 • שינויים, חגים ובטיחות – משלימים ומתאימים

1. חזק
2. רגוע
3. מחליף

חלק ט״ז – פרק 5 • שינויים, חגים ובטיחות – התאמות וסדר

1 – ב (בטיחות ורגיעה)
2 – ה (שינויים)
3 – ד (שינויים)
4 – א (חג של אור ושירה)
5 – ג (חג יהודי אתיופי)

חלק י״ז – פרק 6 • קוראים ומתרגלים יחד – מה זוכרים מההדרכה

1. נכון – כדאי לקרוא ברגע רגוע, לא באמצע סערה
2. לא נכון – קוראים ברגע רגוע, לא כעונש ולא באמצע סערה
3. נכון – יושבים זה לצד זה ונותנים לקורא/ת להפוך את הדף
4. לא נכון – קוראים לאט ובקול נעים
5. נכון – כך אפשר לחזור אליו בכל פעם שצריך

חלק י״ח – פרק 6 • קוראים ומתרגלים יחד – מתי ולמה חוזרים על הסיפור

1. לפני
2. שבועיים
3. ציין
4. יומיים

חלק י״ט – פרק 6 • קוראים ומתרגלים יחד – חושבים ומתכננים קריאה

1. לדוגמה: מה הדמות מרגישה כאן? מה עוד אפשר לנסות לעשות?
2. כי זה פוגע בתחושת הרוגע והביטחון שהסיפור אמור לתת
3. לדוגמה לפני טיול שנתי או לפני ביקור אצל הרופא
4. כי המטרה היא שהילד/ה ירגיש/תרגיש בטוח/ה ועצמאי/ת גם בלי הסיפור

כרטיס יציאה – מה לחפש

- הסבר כולל תיאור מצב ורגיעה, לא רשימת חוקים
- המצב ממוקד וקטן, לא כללי מדי
- התשובה כוללת ישיבה רגועה, קריאה לאט ועצירה לשאלות

טיפים להפעלה:

- אפשר לפזר את הפרקים על פני כמה שיעורים, פרק אחד בכל פעם
- להתאים את רמת השפה והניקוד לפי המסלול המתאים לכיתה
- לשלב תמונות או ציורים פשוטים ליד התרגילים כדי לחזק את ההבנה
- לעודד תלמידים לבחור מצב אישי משלהם לתרגול הכתיבה

חוברת תרגול – סיפור חברתי מותאם

סיפור חברתי מותאם

יסודי · עולים חדשים

תוכן החוברת

1. פרק 1 – מהו סיפור חברתי
2. פרק 2 – בונים סיפור צעד אחר צעד
3. פרק 3 – מצבים משגרת בית הספר והבית
4. פרק 4 – חברים, רגשות ובריאות
5. פרק 5 – שינויים, חגים ובטיחות
6. פרק 6 – קוראים ומתרגלים יחד

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

חוברת תרגול – סיפור חברתי מותאם

חוברת התלמיד/ה **עולים חדשים**

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בחוברת לומדים מה זה סיפור חברתי. עוברים על דוגמאות מהיום יום. מתרגלים גם איך קוראים סיפור כזה בשקט ובנעימות.

מילון קטן:

סיפור חברתי	סיפור קצר שמסביר מצב ומה אפשר לעשות בו
נקודת מבט	מה הקורא או הקוראת רואים, חושבים ומרגישים
איזון	הרבה תיאור ורגיעה, ומעט עצות
מצב אחד	בוחרים אירוע קטן ומדויק, לא יום שלם
מסלול	הגדרות מראש של אורך, ניקוד וגודל אות
חנ"מ	מסלול עם משפט אחד ותמונה גדולה לכל עמוד
עולים חדשים	מסלול עם עברית פשוטה ומילון בלחיצה
הפחתה הדרגתית	קוראים את הסיפור פחות ופחות עם הזמן
דמות קבועה	אותה דמות מופיעה בכל עמודי הסיפור

1 חלק א' – פרק 1 • מהו סיפור חברתי – היכרות עם הסיפור החברתי

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה זה סיפור חברתי?

א) סיפור קצר ורגוע שמתאר מצב מסוים ב) רשימת חוקים נוקשה ג) סיפור מפחיד עם הפתעות

ד) שיר ארוך בלי תמונות

2. מה מופיע בסיפור חברתי?

א) מה קורה, מה אחרים מרגישים ומה אפשר לנסות ב) רק על חוקי משחק כדורגל ג) רק על מזג האוויר

ד) רק על שמות של חגים

3. איך כותבים את הסיפור - בגוף ראשון או שלישי?

א) גוף ראשון, בזמן הווה ב) גוף שני בלבד ג) עתיד רחוק ד) עבר מדעי בדיוני

2 חלק ב' – פרק 1 • מהו סיפור חברתי – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	סיפור חברתי נועד להסביר ולהרגיע	☐	☐
2	סיפור חברתי הוא רשימה של "אסור" ו"מותר"	☐	☐
3	בסיפור חברתי מתארים מצב מנקודת המבט של הקורא/ת	☐	☐

3 חלק ג' – פרק 1 • מהו סיפור חברתי – השלמות והתאמות

השלימו את המילה החסרה.

1. סיפור חברתי מתאר מצב מנקודת ה _____ של הקורא/ת

2. הסיפור לא מלמד _____ אלא מסביר ומרגיע

4 חלק ד' – פרק 1 • מהו סיפור חברתי – התאמת מושגים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. תיאור המצב	___	**א.** הרבה תיאור ומעט "מה אפשר לנסות"
2. נקודת מבט	___	**ב.** מה קורה, איפה ומתי
3. איזון נכון	___	**ג.** להסביר ולהרגיע, לא ללמד חוקים
4. מטרת הסיפור	___	**ד.** מה הדמות ואחרים מרגישים וחושבים

5 חלק ה' – פרק 2 • בונים סיפור צעד אחר צעד – שלבי הבנייה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. כמה שלבים יש בבנייה?

א) 3 ב) 4 ג) 5 ד) 6

2. מה בוחרים קודם כול?

א) דמות מצוירת ב) מצב אחד שקורה לקורא/ת ג) צבע חולצה ד) גודל אותיות

3. מה קובעים בשלב ההתאמה?

א) לשון פנייה: זכר, נקבה או ניטרלי ב) צבע עיניים של הדמות ג) שם בית הספר ד) מספר הטלפון

4. מה בוחרים בשלב השפה והאורך?

א) מספר התמונות בלבד ב) ניקוד, אורך המשפטים ומספר העמודים ג) צבע השיער של הדמות ד) שם ההורה

6 חלק ו' – פרק 2 • בונים סיפור צעד אחר צעד – התאמה בין שלב לפעולה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. שלב 1 – בוחרים מצב	___	**א.** מקשיבים להקראה, בודקים איזון ומדפיסים חוברת
2. שלב 2 – מתאימים לקורא/ת	___	**ב.** בוחרים מצב אחד בלבד, למשל התור למזנון
3. שלב 3 – שפה ואורך	___	**ג.** קובעים כינוי, גיל ולשון פנייה
4. שלב 4 – בונים דמות	___	**ד.** קובעים ניקוד, אורך משפטים ומספר עמודים

5. שלב 5 – קוראים, עורכים, מדפיסים	___	**ה.** בוחרים צבע עור, שיער, משקפיים וכיסוי ראש

7 חלק ז' – פרק 2 • בונים סיפור צעד אחר צעד – חושבים וכותבים

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. למה כדאי לבחור מצב אחד בלבד לכל סיפור, ולא 'כל היום בבית הספר'?

2. מה ההבדל בין לשון פנייה בזכר, בנקבה ובניטרלי בסיפור?

3. כתבו משפט אחד שיכול להופיע בשלב 'בונים דמות', ומתאר בחירה של מראה הדמות.

4. סדרו בהיגיון: בונים דמות / בוחרים מצב / מדפיסים חוברת / מתאימים לקורא/ת – והסבירו למה זה הסדר הנכון.

8 חלק ח' – פרק 3 • מצבים משגרת בית הספר והבית – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	הסיפור "מחכים בתור" מיועד לילדים שקשה להם לחכות בתור, למשל במזנון.	☐	☐
2	את הסיפור "בוקר טוב לי" כדאי לקרוא רק בבוקר עצמו, ולא בערב שלפני.	☐	☐
3	את הסיפור "יוצאים לטיול" הכי כדאי לקרוא רק ביום הטיול עצמו.	☐	☐
4	בסיפור "מורה מחליף או מחליפה" מומלץ להזכיר לילד/ה גם בבוקר שבו מגיע המחליף.	☐	☐
5	כל אחד מהסיפורים האלה עוסק במצב שגרתי אחד בלבד, ולא בכל היום בבית הספר.	☐	☐

9 חלק ט' – פרק 3 • מצבים משגרת בית הספר והבית – התאמת סיפור למצב

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. מחכים בתור	___	**א.** מישהו אחר מגיע במקום המורה הקבוע
2. בוקר טוב לי	___	**ב.** קושי לחכות בתור במזנון או בברזייה
3. יוצאים לטיול	___	**ג.** בוקר בבית שמרגיש מבלבל או לחוץ
4. מורה מחליף או מחליפה	___	**ד.** יציאה לטיול שנתי מבית הספר

10 חלק י' – פרק 3 • מצבים משגרת בית הספר והבית – כותבים ומציעים

ענו בקצרה.

1. כתבו משפט אחד שיכול להופיע בסיפור "מחכים בתור", שיעזור לילד/ה לדעת מה לעשות בזמן ההמתנה.

2. למה כדאי לקרוא את הסיפור "בוקר טוב לי" גם בערב וגם בבוקר? הסבירו בקצרה.

3. הציעו דבר אחד שיכול לעזור לילד/ה לפני טיול שנתי, לפי מה שלמדנו על הסיפור "יוצאים לטיול".

4. הסבירו במילים שלכם למה חשוב לקרוא את הסיפור "מורה מחליף או מחליפה" גם כמה ימים לפני וגם בבוקר של אותו יום.

11 חלק י"א – פרק 4 • חברים, רגשות ובריאות – הכרה עם הסיפורים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. למי מתאים הסיפור 'מצטרפים למשחק'?

א) רוצים לשחק בהפסקה ולא יודעים איך להצטרף ב) מפחדים מרעש חזק

ג) לא אוהבים לקרוא ספרים ד) רוצים לנסוע בהסעה

2. מתי קוראים את הסיפור על הפסד במשחק?

א) לפני משחק בכיתה או בבית ב) רק בחופשת הקיץ ג) בזמן מבחן ד) אחרי ארוחת צהריים

3. מה מתרגלים אחרי קריאת הסיפור?

א) משפט קבוע לסוף המשחק ב) שיר חדש ג) ריצה מהירה ד) ציור של כדור

4. במה עוסק הסיפור על הרופא?

א) ביקור במרפאה אצל הרופא ב) הצטרפות למשחק בהפסקה ג) נסיעה בהסעה

ד) חגיגת יום הולדת

5. מה יכול לעזור בהצטרפות למשחק?

(א) תרגול משפטים במשחקי תפקידים בכיתה (ב) להימנע מכל משחק (ג) לשחק רק בבית

(ד) לקרוא את הסיפור פעם בשנה

12 חלק י"ב – פרק 4 • חברים, רגשות ובריאות – השלמת משפטים

השלימו את המילה החסרה.

1. הסיפור 'מצטרפים למשחק' עוזר לילדים שרוצים לשחק ב _____ ולא יודעים איך להצטרף.

2. בסיפור 'כשמפסידים במשחק' מתרגלים משפט _____ לסיום המשחק.

3. הסיפור 'הולכים להסתפר' מיועד לילדים שמתקשים עם ה _____ .

4. קריאת הסיפור לפני ביקור אצל הרופא עוזרת להרגיש יותר _____ .

13 חלק י"ג – פרק 4 • חברים, רגשות ובריאות – חושבים וכותבים

ענו בקצרה.

1. כתבו משפט אחד שאפשר לומר כשרוצים להצטרף למשחק בהפסקה.

2. כתבו משפט קבוע שאפשר לומר לעצמנו כשמפסידים במשחק.

3. הסבירו במילים שלכם למה כדאי לקרוא סיפור על ביקור אצל הרופא עוד לפני הביקור עצמו.

4. תארו בקצרה איך אפשר לעזור לחבר או חברה שמתקשים להצטרף למשחק בהפסקה.

14 חלק י"ד – פרק 5 • שינויים, חגים ובטיחות – מה זוכרים מהסיפורים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. למי מתאים הסיפור על אזעקה?

(א) אוהבים רעש חזק (ב) הצליל של האזעקה מבהיל אותם (ג) לא שומעים טוב (ד) אוהבים לרוץ מהר

2. על מה מספר הסיפור הזה?

(א) חופש גדול (ב) מישהו אחר שמגיע במקום המורה הרגיל/ה (ג) יום הולדת בכיתה (ד) טיול שנתי

3. מתי עדיף לקרוא את הסיפור?

א) ביום רגיל ורגוע ב) בדיוק בזמן אזעקה אמיתית ג) רק לפני מבחן ד) אף פעם לא צריך

15 חלק ט"ו – פרק 5 • שינויים, חגים ובטיחות – משלימים ומתאימים

השלימו את המילה החסרה.

1. אזעקה היא צליל _____ וארוך שאומר לנו ללכת למרחב המוגן

2. כדאי לקרוא את הסיפור על אזעקה ביום רגיל ו _____

3. בסיפור "מורה מחליף או מחליפה" מישהו אחר _____ את המורה הרגיל/ה

16 חלק ט"ז – פרק 5 • שינויים, חגים ובטיחות – התאמות וסדר

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. כשיש אזעקה	___	**א.** חג של אור ושירה
2. מורה מחליף או מחליפה	___	**ב.** בטיחות ורגיעה
3. כשהתוכנית משתנה	___	**ג.** חג יהודי אתיופי
4. חנוכה: אור, שירה ורעש של חגיגה	___	**ד.** שינויים
5. חג הסיגד	___	**ה.** שינויים

17 חלק י"ז – פרק 6 • קוראים ומתרגלים יחד – מה זוכרים מההדרכה

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	קוראים את הסיפור החברתי ברגע רגוע, ולא באמצע כעס או בכי.	☐	☐
2	כדאי לקרוא את הסיפור כעונש כשהילד או הילדה מתנהגים לא טוב.	☐	☐
3	אפשר לתת לקורא או לקוראת להפוך בעצמם את דפי הסיפור.	☐	☐
4	כדאי לקרוא את הסיפור מהר מאוד ובקול חזק כדי לסיים.	☐	☐
5	כדאי להשאיר את הסיפור זמין, למשל בתיק או על השולחן.	☐	☐

18 חלק י"ח – פרק 6 • קוראים ומתרגלים יחד – מתי ולמה חוזרים על הסיפור

השלימו את המילה החסרה.

1. לפני מצב צפוי קוראים את הסיפור כמה ימים לפני, ועוד פעם ממש _____ שהמצב קורה.

2. כשלומדים מיומנות חדשה, כדאי לקרוא את הסיפור פעם ביום במשך שבוע עד _____ .

3. אחרי שהמצב עבר בהצלחה, חשוב ל _____ את זה ולומר שזה היה בדיוק כמו בסיפור.

4. כדי לצמצם בהדרגה את הצורך בסיפור, עוברים מקריאה כל יום לקריאה פעם ב _____ .

19 חלק י"ט – פרק 6 • קוראים ומתרגלים יחד – חושבים ומתכננים קריאה

ענו בקצרה.

1. כתבו שתי שאלות שאפשר לשאול תוך כדי קריאת הסיפור יחד עם הקורא/ת.

2. הסבירו במילים שלכם למה לא כדאי לקרוא את הסיפור כעונש.

3. תארו מצב אחד שבו כדאי לקרוא את הסיפור כמה ימים לפני שהוא קורה.

4. למה המטרה היא שהקורא/ת יצטרך/תצטרך את הסיפור פחות ופחות עם הזמן?

כרטיס יציאה

אני יודע/ת להסביר במילים שלי מהו סיפור חברתי

אני יודע/ת לבחור מצב אחד ומדויק לסיפור

אני יודע/ת איך קוראים סיפור חברתי בנחת

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀